

Asia: VN/14214/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle apteekkitalouden uudistusta ja lääkesäästöjen toimeenpanoa koskevaksi lainsäädännöksi ja siihen liittyviksi asetusmuutosehdotuksiksi

Lausunnonantajan lausunto

Huomionne lääkkeiden hintasääntelyyn ja lääketaksaan liittyvistä muutosehdotuksista.

-

Huomionne apteekkiveroon liittyvistä muutosehdotuksista.

Apteekeista liki neljännes on nk. sivuapteekkeja, joiden palvelu on äärimmäisen tärkeää maaseudun asukkaiden näkökulmasta. Suomen Kylät voimakkaasti painottaa, että sivuapteekkien olemassaoloa ei tule lakiuudistuksella vaarantaa. Nyt esitetty sivuapteekkivähennyksen poisto vaarantaa maaseudun apteekkien palveluverkon.

Sivuapteekeilla on erityinen merkitys pienten maaseutukuntien ja -kylien asukkaille.

Huomionne rajattuun itsehoitolääkevalikoimaan liittyvistä ehdotuksista.

-

Huomionne itsehoitolääkkeiden myyntikanavan laajennukseen liittyvistä ehdotuksista.

Suomen Kylät ry painottaa maaseutuvaikutusten arvioinnin merkitystä itsehoitolääkkeiden vähittäismyyntilupia ja myyntikanavien laajennusta koskevaan mahdolliseen uudistamiseen liittyen.

Huomionne itsehoitolääkkeiden vähittäismyyntilupiin liittyvistä ehdotuksista.

-

Huomionne lääkeasetukseen sisältyvistä ehdotuksista.

-

Huomionne lääkemääräyksestä poikkeavaan lääkkeiden toimittamiseen tai lääkemääräysten ilmeisten virheiden korjaamiseen liittyvistä muutosehdotuksista.

-

Huomionne lääkekorvausten ehdolliseen korvattavuuteen liittyvien palautusmaksujen kohdentamiseen liittyvistä muutosehdotuksista.

-

Huomionne esityksen ja esittelymuistioiden perusteluista.

-

Huomionne esityksen ja esittelymuistioiden vaikutusten arvioinnista.

-

Huomionne muista esityksessä olevista ehdotuksista.

-

Vapaamuotoiset lausumat hallituksen esityksen luonnoksesta.

Suomen Kylät ry kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä koskien apteekkitalouden uudistusta ja lääkesäästöjen toimeenpanoa koskevaksi lainsäädännöksi ja siihen liittyviksi asetusmuutosehdotuksiksi.

Lausunnossaan Suomen Kylät ry painottaa maamme maaseutuvaltaisuutta ja muistuttaa 95 % Suomen pinta-alasta olevan maaseutua ja liki 70 % harvaanasuttua. Maaseutualueilla asuu vakituisesti 1,5 milj. suomalaista ja kausiasukkaita on jopa 2,9 miljoonaa. Maaseutualueiden asukkaat ja maaseudun asuttavuus on otettava huomioon apteekkitalouden uudistuksessa päätettäessä. Apteekkipalvelut ovat kriittisiä välttämättömyyspalveluita, eikä niiden saatavuutta tule maaseudulla vaarantaa.

Samanaikaisesti Suomen Kylät pyytää huomioimaan lakiuudistuksessa ja siihen liittyvässä viestinnässä sekä neuvonnassa olemassa olevien mahdollisuuksien hyödyntämisen liittyen resepti- ja itsehoitolääkkeiden jakeluun maaseudulla. Esimerkiksi kyläkaupat tai kyläyhdistysten ja muiden maaseudulla toimivien paikallisyhdistysten ylläpitämät yhteisölliset tilat voisivat toimia enenevässä määrin apteekin palvelupisteinä. Tämä edellyttää riittäviä paikallisyhdistysten toiminnallisia ja taloudellisia voimavaroja.

Suomen Kylät pyytää kiinnittämään huomiota myös apteekkiverkoston tiheyden lisäksi apteekkien aukioloaikoihin, joilla pitkien etäisyyksien Suomessa on keskeinen merkitys apteekkipalveluiden saatavuudelle.

Suomen Kylät muistuttaa siitä, että ikääntyminen on harvaanasutulla maaseudulla erityisen voimakasta. Ikääntyneet asukkaat tarvitsevat keskimääräistä enemmän lääkeneuvontaa ja apteekeissa kasvokkain tapahtuvaa neuvontaa. Lakiesitys on ristiriidassa em. nähden. Lisäksi Suomen Kylät ry painottaa, että maaseutualueiden paikka paikoin toimimattomat tietoliikenneyhteydet ovat esteenä digitaalisten palveluiden saatavuudelle. Digisyrjäytyminen ja digitaalisten palveluiden käytön haasteet korostuvat maaseutualueilla.

Lääkkeiden saavutettavuutta tulee arvioida myös suhteessa siihen, missä määrin väestö varastoi lääkkeitä kotivaraksi. Yleiseen poikkeustiloihin varautumisen 72 tunnin kotivaraan kuuluu myös kotona olevan lääkekaapin asianmukaisuus. Kotona tulisi aina olla muutaman päivän käyttöä vastaava määrä henkilöiden tarvitsemia lääkkeitä. Välttämättömien lääkkeiden lisäksi kotivaraan suositellaan yleisesti myös ensiaputarvikkeita sekä joitakin itsehoitolääkkeitä, kuten kipu- ja kuumelääkkeitä sekä joditabletteja. Apteekkiverkolla on painava merkitys myös huoltovarmuuden näkökulmasta, jota lakiesitys ei riittävällä tavalla maaseudun näkökulmasta huomioi.

Suomen Kylät ry tukee Maaseutupolitiikan MaalleKo-verkoston lausuntoa.

Louhelainen Suvi
Suomen Kylät ry